תפקידי כלי התקשורת בזמן מלחמה

איור Golden Cosmos :
https://www.newyorker.com/news/the-future-of-democracy/how-can-the-press-best-serve-democracy

תפקידי התקשורת במדינה דמוקרטית

העברת מידע ותיווך בין השלטון לאזרחים

תעמולת בחירות

פיקוח וביקורת על השלטון

דיווח עובדתי

מתן במה

פרשנות

סוציאליזציה (חיברות)

בידור

הפיקוח על הוראת האזרחות

תפקידי התקשורת במדינה דמוקרטית

העברת מידע ותיווך בין השלטון לאזרחים

הפוליטיקאים משתמשים בתקשורת כמקור מידע, ככלי להפצת המסרים שלהם ולחשיפה לציבור, וכן כדי להתעדכן בדעת הקהל ובצעדי יריביהם.

תעמולת בחירות

התקשורת מספקת לקראת בחירות במה להעברת מסרים למצביעים, ומחזקת בכך את ההליכים הדמוקרטיים.

פיקוח וביקורת על השלטון

התקשורת מהווה מנגנון פיקוח וביקורת חוץ מוסדי, ומכונה "כלב השמירה של הדמוקרטיה". זאת היא עושה באמצעות תחקירים,, חשיפות, דיונים ציבוריים וביקורת על השלטון.

דיווח עובדתי

סיקור של אירועים והתרחשויות והפצת מידע בעל ערך ציבורי על המתרחש בארץ ובעולם.

מתן במה

התקשורת מספקת במה לדעות שונות בשלל נושאים, בין היתר באמצעות טורי דעה, דיבייט ופאנלים בטלוויזיה, מכתבים למערכת, ראיונות, תגובות לכתבות באתרי חדשות ועוד.

פרשנות

מתן הסברים על האירועים, הערכות לגבי משמעותם והשלכותיהם ויצירת הקשרים בינם לבין אירועים דומים.

סוציאליזציה (חיברות)

הפצת סמלים וערכים תרבותיים לצורך יצירת הזדהות והמשכיות בחברה.

בידור

תוכניות בידור יכולות להפיג מתחים כמו גם להציע סאטירה המבטאת ביקורת חברתית ופוליטית. מנגד, בידור עלול להסיח את דעת הציבור מבעיות וכשלים, ובכך לפגוע בערנות האזרחים ולהחליש את יכולתם לפקח על השלטון.

בשקופיות הבאות יופיעו מספר תכנים תקשורתיים

- ציינו איזה תפקיד של התקשורת בדמוקרטיה בא לידי ביטוי בכל תמונה/ידיעה.
- חשבו: האם ישנם תפקידים שאינם מופיעים בתמונות?

צילום מסך ערוץ 13. מתוך כתבה של יסמין לוי בעיתון 'הארץ'

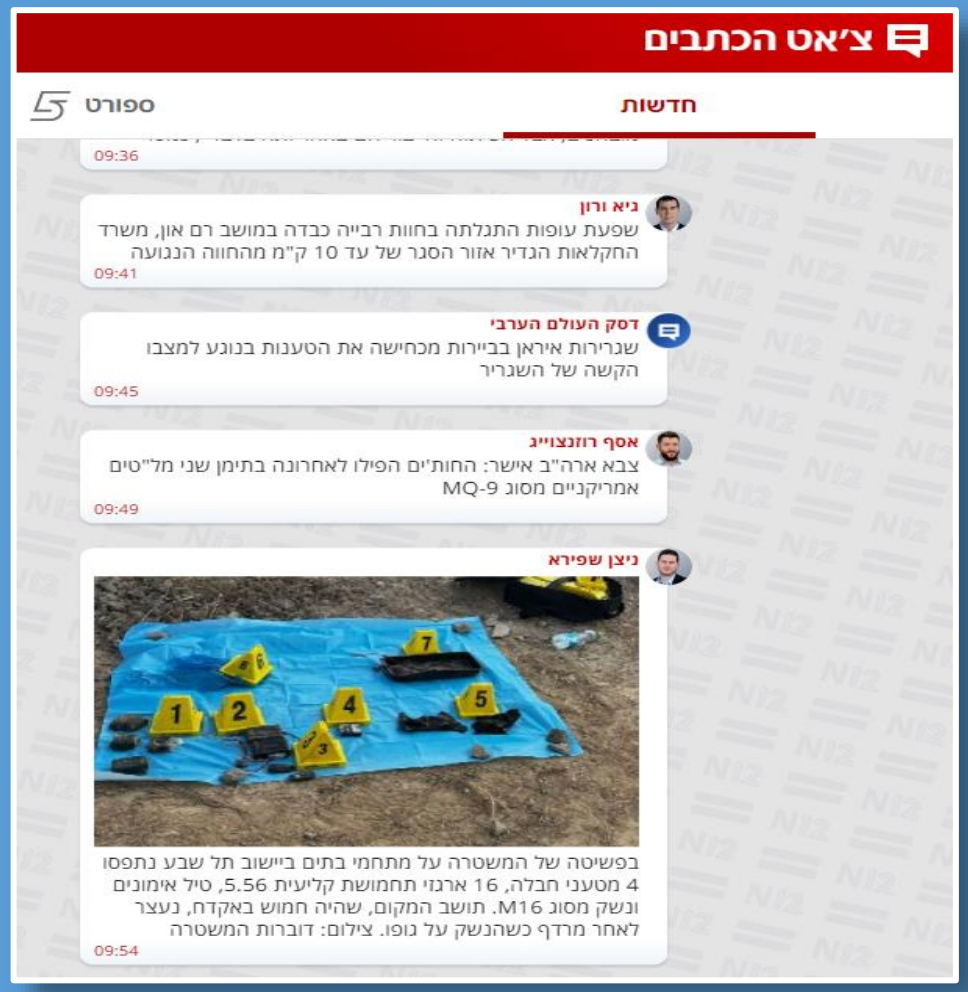

צ'אט הכתבים, N-12

צילום מסך מתוך ראיון של אלופי הפייסבוק אירופה בדיבייט בראיון לחדשות YNET.
מקור :עמוד של מועדון הדיבייט של אוניברסיטת תל אביב.

המועמדים לנשיאות ועמדותיהם .מתוך "הארץ "צילום/Gerald Herbert :אי־פי

ynet

הקלות הקורונה החדשות

בוטלו המגבלות על 100 מטר

מותר לבקר בני משפחה מדרגה ראשונה, כולל סבא וסבתא

מותרת התקהלות של עד 20 איש

גני ילדים ייפתחו בשבוע הבא

חתונות: עד 50 איש

הקלות בתקופת הקורונה 5.2020מתוך אתר Ynet

הגבוה ביותר בירושלים

הוועדה לתכנון ולבנייה דחתה את ההתנגדויות למגדל אפשטיין, אך הורתה להנמיכו בכ-30 מטרים. המתנגדים צפויים לבקש דיון נוסף או לפנות לערכאות משפטיות

19 שמירה קריאת זן

הארץ שלי

הפיקוח על הוראת האזרחות

מבצע "הקש בגג "בלבנון מתוך "הארץ"

פרשנות

מבצע "הקש בגג" בלבנון אינו חלופה לאסטרטגיה

צבי בראל • 10:39 💬 5

עדכונים שוטפים

- חיזבאללה: נסראללה ינאם מחר ב-17:00 בעקבות פיצוץ מכשירי הקשר
- חברת הביפרים שהתפוצצו: המכשירים יוצרו על ידי חברה שבסיסה בהונגריה
- מקורות במשמרות המהפכה: שגריר איראן בלבנון איבד עין בפיצוץ מכשירי הקשר
- מנהלת התיאום והקישור הפלסטינית: בן 17 נהרג מירי צה"ל ליד נעלין שבגדה

עדכונים נוספים

סיפורו של חושף שחיתויות: "הפכו אותי לאויב"

מורן גנוסר שהתריע על השחיתות שנחקרת כיום בחברת החשמל בפרשת סימנס, ממשיך להילחם על טיהור שמו. הוא עבר לעבוד בחברת נתגז שלקוחה המרכזית היא חברת החשמל ופוטר גם משם "בשל צמצומים". כעת הוא מנהל תביעות נגד שתי החברות הממשלתיות: "בטווח הקצר פגעתי בעצמי, אבל בטווח הארוך זה גרם להרבה אנשים לפנות אלי ולעזור להם". צפו בראיון

בילי פרנקל ואטילה שומפלבי פורסם: 16:06 , 22.01.16

כשנתיים לאחר פיטוריו מנתגז - מורן גנוסר, שהתריע על השחיתות הנחקרת כיום בחברת החשמל בפרשת סימנס , עדיין נלחם על טיהור שמו. מסמך חדש שהגיע לידיו לאחרונה במסגרת ההליך המשפטי שהוא מנהל נגד החברות, מחזק לכאורה את חשדותיו ולפיהם חברת החשמל פעלה לפיטוריו מנתגז, הלקוח הגדול ביותר שלה. בינתיים, הוא לא עובד בתחום עיסוקו ובנוסף לקרבות המתנהלים בבית המשפט, הוא נלחם על זכותו להתפרנס מהמקצוע שלו. **צפו בראיון שערכנו איתו באולפן ynet:**

סיפורו של חושף שחיתויות .מתוך Ynet

"מאסטר שף"

הפיקוח על הוראת האזרחות

"דוהרים לשחיתות "מתוך אתר בלבליסט

הפיקוח על הוראת האזרחות

עד בה עמדנו על תפקידי התקשורת במדינה דמוקרטית .
המציאות בה אנו חיים מעלה שאלות בדבר **תפקידי כלי התקשורת בזמן מלחמה.**

הפעילות:

השיעור יתמקד ב 2 -השאלות הבאות:

1
האם תפקיד התקשורת משתנה בזמן מלחמה?

2
אילו אתגרים עומדים בפני התקשורת בזמן מלחמה?

1. **משימה** - ניתן לבחור מבין 3 האפשרויות הבאות:
   א. משימה קבוצתית באמצעות בינה מלאכותית.
   ב. משימה עם תוצר יצירתי.
   ג. משימת כתיבה אישית: תפקיד העיתונאי.
2. **הצגת תוצרים.**
3. **דיון ניתתי** מסכם על בסיס שאלות מנחות.

משימה קבוצתית :באמצעות בינה מלאכותית

אפשרות א'

היעזרו באחד מכלי הבינה המלאכותית וכתבו מהם אתגרי התקשורת בעת מלחמה.

חפשו במרשתת כתבה אקטואלית הממחישה את אחד מאתגרי התקשורת בעת מלחמת "חרבות ברזל".

א. הוסיפו קישור לכתבה. ציינו מי הכותב, שם הכתבה, היכן ומתי פורסמה הכתבה.

ב. הציגו את עיקרי תוכן הכתבה.

ג. הסבירו אילו ערכים/עקרונות/זכויות באים לידי ביטוי באתגר התקשורת.

צרו בעזרת בלי הבינה המלאכותית תמונה הממחישה את האתגר של התקשורת בעת המלחמה לפי הכתבה שבחרתם.

הציגו את עמדתכם ביחס לאתגר זה של התקשורת.

העלו את התוצרים על גבי קיר שיתופי של הכיתה.

משימת תוצר יצירתי

אפשרות ב'

עליכם ליצור פוסטר, דף ברשת, תמונה או קולאז' ועוד, על רקע המתח בין ביטחון המדינה ושלום הציבור לחופש הביטוי וחופש העיתונות לביטחון בזמן מלחמה.

על כל תלמיד לנמק את בחירתו.

מטלה יצירתית

משימת כתיבה אישית :תפקיד העיתונאי

אפשרות ג'

על כל תלמיד לכתוב שתי פסקאות העוסקת בתפקידו כעיתונאי בזמן מלחמה תוך שימוש במושגים מתחום האזרחות.

כל תלמיד הופך להיות עיתונאי **<u>באחד</u>** מאמצעי התקשורת.

כתיבת פסקה

הצגת התוצרים במליאה כהקדמה לדיון

www.vecteezy.com/free-vector/student-presentation"

דיון מסכם בכיתה

כאמור, המציאות בה אנו חיים מעלה שאלות בדבר **תפקידי כלי התקשורת בזמן מלחמה**. להלן כמה שאלות בהן ניתן לדון.

- האם לתקשורת ישנם תפקידים בזמן מלחמה בנוסף לתפקידיה בימי שגרה?
- האם חופש הביטוי, זכות הציבור לדעת וחופש העיתונות צריכים להישמר תמיד, או שישנם מקרים בהם הגבלת חירויות אלו מוצדקת? אם ישנם מקרים כאלו, מהם הקריטריונים להגבלה זו? מה לדעתכם אסור לפרסם במהלך הקרבות? מהם הסיכונים הכרוכים בהגבלת חירויות אלו בזמן מלחמה?
- האם מותר לדווח על מקומות בהם נפלו רקטות? האם יש לדווח על כשלים של הדרג המדיני ושל הצבא? באיזו מידה כלי התקשורת צריכים לדווח על סבל שמתרחש בצד השני?
- האם התקשורת מסוגלת להיות "כלב השמירה של הדמוקרטיה" בזמן מלחמה?
- האם על התקשורת לבקר את הממשלה בזמן מלחמה, או לסקר ביקורת שכזו בהיקף נרחב?
- האם בשעת מלחמה לכלי התקשורת תפקיד בחיזוק הלכידות והמורל הלאומי?
- האם ישנן דעות שבימי שגרה התקשורת צריכה לתת להן במה, אך לא בימי מלחמה?